

Dénes Balázs beszéde 2011. április 15. Alkotmány utca

Köszönöm a meghívást, és köszönöm, hogy ennyien eljöttek.

Kormányok jönnek-mennek minden országban, a jogszabályok változnak folyamatosan, de az alkotmányok jellemzően sokáig maradnak hatályban. Elsősorban azért, mert **egy alkotmány esetében jó néhány feltételnek** kell teljesülnie ahhoz, hogy az adott alkotmány erős legitimitással rendelkezzen.

Mik ezek a szempontok?

1. Az alkotmányt **olyan történelmi pillanatban** kell megalkotni, amikor az alkotmányozás **indokoltsága** nem kérdőjelezhető meg, mert **mindenkinek egyértelmű, hogy alkotmányozási helyzet** van.
2. Az alkotmányozásnak és az alkotmánynak **széles társadalmi támogatással** kell bírnia.
3. Fontos, hogy az alkotmány **egy átlátható és követhető alkotmányozási folyamat** eredménye legyen.
4. Az alkotmánynak **mindenkire érvényes megállapításokat** kell tartalmaznia.
5. Az alkotmány **eszközeinek és céljainak tisztának és elfogadhatónak** kell lenniük.

Ha a fenti szempontokból akár csak egy nem teljesül, nagy a baj, de ha egyik sem teljesül, **az már tragédia**, mégha a színdarab időnként inkább az abszurd drámákra hajaz is.

A történelmi helyzetről. Hogy a miniszterelnöt idézzem, **kutyából nem lesz szalonna.** És ahogy kutyából nem lesz szalonna azért, mert a kutya azt állítja magáról, hogy szalonna, egy egyszerű parlamenti választásból sem lesz forradalom, se fülke, se semmilyen csak azért, mert a győztes forradalmat kiált. **Magyarország hatályos alkotmányának** lehetnek hibái, de az alkotmány 1989 óta tökéletesen szolgálta azt a célt, ami a lényeg egy alkotmánnyal kapcsolatban: biztosította a jogállam és a demokratikus berendezkedés alapjait. A **kormánypartok hatalmi éhségén** kívül pedig jelenleg semmilyen történelmileg indokolható oka nincs annak, hogy az országnak most, és főleg nem hogy ily módon egy ilyen új alkotmányra lenne szüksége.

Az alkotmány és az alkotmányozási folyamat társadalmi támogatottságáról: **Az azért nem lehet véletlen,** hogy szemben például az ország EU csatlakozásával, az alkotmány kérdését a kormány nem hajlandó népszavazásra bocsátani. **Széles elfogadás és beleszólási lehetőség helyett** az ország polgárai egy 12 pontból álló, nevetséges kérdőívet kaptak, mely demagóg, megválaszolhatatlan, és irreleváns kérdésekkel volt tele, és melyet az alkotmány tervezetének nyilvánosságra kerülése előtt két héttel postáztak nekünk. **Ez még látszatnak is kevés,** érdemi társadalmi támogatásnak felfogni a visszaérkezett válaszokat pedig a cinizmus netovábbja.

Az átlátható és követhető folyamatról: az ország miniszterelnöke először egy nemzetközi sajtótájékoztatón beszélt arról a választások **UTÁN,** és nem előtt, hogy lesz új alkotmány, akkor megemlítve, hogy **semmilyen gyors alkotmányozásra nem kell számítani.** Kicsit később ugyanő 2012 végét jelölte meg az elfogadás idejének. Aztán ebből 2012 közepe, majd 2011 vége lett, most pedig 2011 áprilisa. **Az elmúlt**

hónapokban legalább négy, nagyrészt tisztázatlan mandátummal rendelkező testület tűnt olyanak, amely az alkotmánnyal szövegezési bizalmas viszonyban van, ezen obskúrus testületek pedig akkor sem pótolhatták a társadalmi bázist vagy támogatottságot, ha azokban az kommunista Hazafias Népfront korábbi főtitkára, vagy a hitelét vesztett baloldal egy hitelét vesztett képviselője is kapott egy-egy díszposztot. Az egyetlen, jogszabály által létrehozott testület, a **Parlament Alkotmány-előkészítő eseti bizottsága** által elkészített tervezetnek köze sincs ahhoz, amit meg akarnak szavavazni hétfőn. **A folyamatról** pedig sokat elmond, hogy bár azt volt szerencsénk megtudni, milyen számítógépes szupereszközön szerkesztgették az új alkotmány, azt még csak véletlenül sem kötik az orrunkra, hogy ki készítette azt, illetve beszédes az is, ahogy a magyar köztársaság országgyűlésében az egyre fogyó, időnkét már **székcserével tömeget képező kormányképviselők** önmagukkal és a szélsőjobbal folytattak vitának aligha nevezhető kirakatpárbeszédet, újabb és újabb **elképesztő elemeket álmodva az alkotmányba**, összesen 9, azaz kilenc napot szánva az alkotmány megvitatására.

Ez az alkotmány, ahelyett, hogy mindenkire érvényes passzusokat tartalmazna, a keresztény-konzervatív ideológia alapvetése, mely megnyitja a jogot az abortusz szigorítás előtt, mely a melegek elől indoklás és bármilyen szakmai-társadalmi vita nélkül elzárja a házasság intézményét. Újraredefiniálja a nép fogalmát, **Nemzeti Hitvallásának hívott preambuluma** pedig nem csak poros, és a XXI. századi Európában szinte értelmezhetetlen, hanem egy nemzetközileg teljesen elfogadhatatlan módszerrel normatív erőre emeli a hagymázos passzusokat, melyek **1989-cel és az azt követő 21 évvel nem akarnak közös alapokra helyezkedni, de a harmincas-negyvenes évek és a második világháború magyar politikájával igen.**

És végül, a demokratikusnak tartható eszközökről és célokról: az alkotmány tervezetéből, és főleg a szokás szerint utolsó pillanatokban érkező módosító javaslatokból most már egyértelmű, miért mondta a miniszterelnök az év elején, hogy **az előttünk álló legfontosabb feladat idén az alkotmányozás.** Hiszen mi lehet fontosabb az emberi jogi krízishelyzet felszámolása, a gazdaság, az egészségügy vagy az oktatás rendbetételénél egy kormányzó erő számára? **Hatalma lehetséges bebetonozása, ha van rá lehetősége.** Az új alkotmány sajnos, vegyük észre, bizony ezt a célt szolgálja, teszi ezt oly módon, hogy a hatalmi koncentráció **fékeinek és egyensúlyainak lebontásán és a haverok pocízióba juttatásán túlmutatva gyakorlatilag lehetetlenné teszi a kormányzást a jövőbeli kormányok számára. Az amerikai függetlenségi háború egyik nagy alakja** mondta, hogy az alkotmány nem az emberek korlátozásának eszköze a kormány kezében, hanem a kormány korlátozásának eszköze az emberek kezében. Ettől az eszköztől akar most megfosztani bennünket a kormány, hogy hatalmát korlátlanul gyakorolhassa felettünk.

Szeretnék felolvasni egy nyilatkozatból három mondatot:

„Képtelenségnek tartjuk, hogy 21 évvel a rendszerváltás után egy, az Európai Unió soros elnöki tisztét betöltő országban újra a demokrácia minimum értékeiért kell küzdenünk. Soha nem hittük volna, hogy hazánkban közösen kell kiállnunk a jogállamiság és

demokrácia alapértékeinek védelmében azokkal szemben, akik közül többen részt vettek a diktatúra lebontásában, a demokratikus államszervezet kialakításában.“

E mondatokat tegnap **nem liberális elemzők és nem jogvédők kiáltották a nyilvánosság és az Európai Unió felé, hanem a magyar bírói kar legfelsőbb körei.** A Legfelsőbb Bíróság teljes ülése, az OIT elnöke, az ítélőtáblák és a megyei bíróságok vezetői illetik súlyos szavakkal az alkotmánytervezet egy szakaszát **a demokratikus jogaállam alapelveivel ellentétes jogalkotásnak.**

Barátaim, két rossz hírem van. Az egyik, hogy valójában az alkotmány hétfői elfogadása **nem az alkotmányozási folyamat vége,** hanem a kezdete: hiszen a kétharmados törvények feketetelevése még hátravan. A másik, hogy a kormányerő **tökéletesen semmibe** veszi nemcsak a mind többfelől érkező szakmai kritikát, hanem az egyre hangosabb civil hangokat is.

Ezek ugyanakkor jó hírek is. Hiszen ha már a folyamat kezdetén képesek vagyunk arra, hogy a semmiből ezreket-tízezreket hívjunk össze, akkor kijelenthető, **a cinizmusra és a hatalmi gőgre válaszul újraépül a magyar civil társadalom.** A másik jó hír pedig, hogy **ahogy ez a civil társadalom épül, úgy lesz egyre nehezebb hangját elnyomni** – de ehhez minden egyetértőre szükség van. **Nem elég csak tiltakozni, alternatívát is fel kell mutatni,** és igyekeznünk kell, hogy a passzivitás és az apátia helyett a tenni akarásé és az összefogásé legyen a fő szerep.

14 éve vagyok jogvédő, így lehet, hogy a számból ez furcsán hangzik, de hát furcsa időket élünk. **Barátaim, íme a szabdságszerető magyarok 2011 áprilisi paradoxona: aki ma a demokráciát félti, annak alkotmányellenessé kell válnia!**

Legyen alkotmányellenes, aki nem szeretné, hogy a **kormány bebetonozza a hatalmát!**

Legyen alkotmányellenes, aki nem szeretné, hogy **betiltható legyen az abortuszt!**

Legyen alkotmányellenes, aki ha nem szeretné, hogy **embereket szexuális orientációjuk miatt az állam másodrendű polgárként kezeljen!**

Legyen alkotmányellenes, aki fontosnak tartja **a szegényekről gondoskodó szociális államot!**

Legyen alkotmányellenes, aki fontosnak tartja az ombudsmani intézményrendszert és **az Alkotmánybíróság jogainak csorbíthatatlanságát!**

Legyen mindenki alkotmányellenes, aki tiszteli a jogállamot - Éljen a Köztársaság!